

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЪР НА ТРАНСПОРТА, ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И
СЪОБЩЕНИЯТА

ДО
Г-Н ИВАН ДИМИТРОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА СЪОБЩЕНИЯТА
УЛ. ГЕН. ЙОСИФ В. ГУРКО № 6
СОФИЯ 1000

Относно: Реализиране на инвестиционен проект по подмярка 7.3. „Широколентова инфраструктура, включително нейното създаване, подобрене и разширяване, пасивна широколентова инфраструктура и мерки за достъп до решения чрез широколентова инфраструктура и електронно правителство“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г.

УВАЖАЕМИ Г-Н ДИМИТРОВ,

Широколентовият достъп се припознава от Европейската комисия като един от основните инструменти за подобряване на икономическото и социално благосъстояние на населението. Той се превръща във все по-важен фактор не само за конкурентоспособността на предприятията, но и за подпомагане на социалното приобщаване и дава възможност за развитието и използването на услугите на електронното управление.

Разпространението на високоскоростна свързаност може да доведе до значително нарастване на брутния вътрешен продукт, заетостта, конкурентоспособността на националните икономики на международната сцена и качеството на живот.

Класирането на България по отношение на индекса за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI) за 2019 г. е незадоволително, въпреки че според Европейската комисия, страната ни има сравнително добри резултати в областта на свързаността, особено по отношение на наличието на свръхвисокоскоростни и мобилни широколентови мрежи. България постига значителен напредък и по отношение на развитието на електронното правителство, с все по-голям брой потребители и широко предлагане на цифрови обществени услуги за предприятията.

Покритието с фиксиран широколентов достъп през 2018 г. е 96%, при средно за ЕС 97%, което нарежда страната на 19 място в тази класация. Разпространението на фиксиран широколентов достъп до интернет обаче е 58%, при средно за ЕС 77%, което поставя страната на последно място в ЕС по този показател. Покритието с достъп от следващо поколение е 75%, което ни нарежда на 23 място, тъй като средната стойност за този показател в ЕС е 83%. Разпространението на свръхбърз широколентов достъп до интернет е 43%, по-високо от средното за ЕС 41%, което нарежда страната на 15 място, заради по-високите показатели на останалите страни членки.

Селските райони, където частният сектор има по-малко стимули да инвестира, остават по-слабо свързани от градовете, а броят на абонатите на свръхвисокоскоростна широколентова интернет връзка значително изостава от целите, заложили в Стратегията за гигабит общество. Предоставянето на интернет и електронни услуги в България е сравнително добро в повечето градски райони. По отношение на скоростта на интернет в по-големите градове страната е на

едно от челните места в Европа. Въпреки това в средните и малките градове, както и в отдалечените и слабо населени селски зони, големи области нямат достъп до интернет. Невъзможността пазарните сили да осигурят ширококоловни услуги своевременно, на достъпни цени, на всички граждани независимо от географското им местоположение на територията на страната, обуславя необходимостта от държавна намеса, за да се защити обществения интерес.

В тази връзка през предишния програмен период беше изпълнен проект „Развитие на високоскоростен ширококоловен достъп в България посредством изграждането на критична, защитена, сигурна и надеждна обществена ИКТ инфраструктура”, осъществен с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г., изпълнен от Изпълнителна агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи“ (предшественик на Държавна агенция „Електронно управление“ (ДА ЕУ). Общата стойност на проекта е в размер на 37 805 210 лв. Проектът е подписан на 24 октомври 2012 г. и е приключил на 24 декември 2015 г.

По данни на (ДА ЕУ), основните резултати от проекта са:

- **Население, обхванато от ширококоловен достъп** - отбелязва се ръст спрямо заложеният в предпроектното предложение - 45%. Реалният показател е 50% с тенденция за устойчиво увеличение;

- **Допълнително население, обхванато от ширококоловен достъп** - също така се отбелязва ръст от 7.43% спрямо заложеният 13.57%. Показателят по този индикатор в номинално изражение е 21%;

- **Степен на покритие на територията на страната с ширококоловен достъп** - към момента следва да се отбележи, че достигнатият процент е 98;

- **Брой свързани общински центрове с достъп от следващо поколение в районите за интервенция** - достигнатата свързаност е **29** общински центъра и **24** малки населени места;

- **Брой свързани държавни институции с достъп от следващо поколение в районите за интервенция** - числото на свързаните институции е **266** бр. спрямо нулевите стойности преди стартирането на проекта.

- **Брой свързани училища с достъп от следващо поколение в районите за интервенция** - следва да се отбележи увеличение спрямо целите заложи в проекта. Свързаните училища са 60 бр. спрямо планирани 46 бр.;

- **Брой свързани читалища с достъп от следващо поколение в районите за интервенция** - свързаност е осъществена в 38 населени места, респ. 38 бр. читалища;

- **Брой свързани болници с достъп от следващо поколение в районите за интервенция**, свързаност е осъществена в 18 болници, центрове за спешна медицинска помощ и специализирани болници;

- По индикатор **брой домакинства обхванати от достъп от следващо поколение в районите за интервенция**, броят на свързаните е съотносим с населението в районите на интервенция;

- По индикатор **„изградени километри достъп от следващо поколение електронно съобщителна мрежа в районите за интервенция“**, въведените в експлоатация с издадено разрешение за ползване са **907.1** километра оптична кабелна мрежа.

Реализираният в програмен период 2007-2013 проект за ширококоловен достъп от следващо поколение осигури защитена, сигурна и надеждна инфраструктура за ширококоловен достъп от следващо поколение за нуждите на електронното управление и създаде предпоставки за развитие на ширококоловните услуги за гражданите и бизнеса в икономически изостанали и отдалечени райони на страната. Обществената ИКТ инфраструктура, изградена по проекта бе предоставена по реда на ЗОП на частен оператор, който има задължение да поддържа инфраструктурата и да предоставя достъп срещу справедливи, прозрачни условия на всеки заинтересован оператор, който би желал да използва тази инфраструктура, за да предоставя услуги с по-добри параметри на своите клиенти. С цел да се запази конкуренцията в засегнатите райони, поддържащото мрежата дружество няма право да предоставя услуги на дребно.

За програмен период 2014-2020 по „Програмата за развитие на селските райони 2014-

2020“, предвижда да бъдат отпуснати 60 млн. лв., за свързване към Единната електронна съобщителна мрежа (ЕЕСМ) на държавната администрация на общинските центрове, които попадат в т. нар. „бели или сиви зони“, съгласно „Насоки на Общността за прилагане на правилата за държавна помощ във връзка с бързото разгръщане на ширококолентови мрежи“ (Насоките).

Насоките за кандидатстване по подмярка 7.3. „Широколентова инфраструктура, включително нейното създаване, подобрене и разширяване, пасивна ширококолентова инфраструктура и мерки за достъп до решения чрез ширококолентова инфраструктура и електронно правителство“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. за реализация на проект за изграждане на ширококолентов достъп от следващо поколение в размер на 30 млн. евро, са утвърдени със Заповед № РД09-517/ 31.05.2019 г. на ръководителя на управляващия орган - д-р Лозана Василева. Съгласно утвърдените условия за кандидатстване, крайният срок за подаване на проектни предложения е 4.10.2019 г. Държавна агенция „Електронно управление“ е определена за единствен допустим кандидат по процедурата. Проектът е насочен към осигуряване на свързаност на максимален брой общински центрове към държавната опорна мрежа за подобряването представянето и използването на електронни услуги за гражданите и бизнеса.

Безвъзмездната финансова помощ по обявената процедура, подлежи на нотификация пред Европейската комисия съгласно чл. 108, т. 3 от Договора за функциониране на Европейския съюз като държавна намеса следва да бъде съобразен с класификациите и изискванията в Насоките. Намесата на държавата не следва да измества пазарната инициатива и да нарушава конкуренцията по какъвто и да е начин.

Както и в споменатия по-горе проект, намесата ще бъде ограничена до изграждане на ширококолентова инфраструктура в обхвата на "средната миля". Целта е да се свържат отдалечени населени места, така че доставчиците на интернет услуги да могат да изградят своята "последна миля" на цена, сравнима с тази за изграждането на инфраструктурата в по-големите градове. След изграждането, ширококолентовата инфраструктура ще бъде предоставена за експлоатация и поддръжане на частен оператор при определени ограничения за предоставяне на услуги на дребно и контрол върху печалбата за да се гарантират справедливи и недискриминационни условия за всички местни доставчици. "Последната / първата миля" на мрежата ще се управлява от частния оператор, а държавата ще се намесва на "последната миля" само когато става въпрос за свързаност на публичните институции. Мрежата ще бъде отворена и неутрална. Бизнес моделът съответства на Отворения модел за пасивната инфраструктура. Държавата ще запази собствеността върху пасивната инфраструктура, докато операторът ще управлява нейната поддръжка. Мрежата ще бъде отворена в пасивния си слой и конкуриращите се доставчици на мрежи и услуги ще получат достъп до физическите връзки.

Осъществяването на интервенцията е от изключителна важност, тъй като изграждането на защитена, сигурна и надеждна инфраструктура за ширококолентов достъп от следващо поколение и създаване на предпоставки за развитие на ширококолентови услуги за населението в някои селски райони и слабонаселени райони на България е на незадоволително ниво. С постигане на целите на интервенцията ще се насърчи социалното приобщаване, икономическото развитие в тези райони, намаляването на бедността, както и подпомагане на развитието на електронното управление.

Мярката отговаря на всички принципи за съвместимостта, описани в Насоките, включително цели от общ интерес, съществуване на неефективност на пазара, целесъобразност и стимулиращ ефект на мярката. Осъществяването на интервенцията е изцяло съобразено със Стратегията за гигабит общество и би имало пряко отражение върху представянето на България по отношение на индекса за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI).

„Неефективност на пазара“ в България съществува, тъй като районите, които биха били обект на интервенция не представляват интерес за операторите, поради значителните инвестиции, които следва да извършат първоначално. Чрез изграждането на "средната миля" ще

бъде премахната сериозната инвестиционна бариера в тези райони, където липсва пазарен интерес, което ще стимулира местните доставчици на интернет да насочат своите усилия към инвестиции в технологични решения за „последната миля“. С цел формулиране на коректни зони и съгласно заложената мярка „Актуализация на данни за широколентова инфраструктура, която включва информация за наличност и географско разположение на инфраструктурата на операторите по региони.“ от Националния план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение, МТИТС е изпратило писмо до Вас с искане за предоставяне на подробна информация от годишните въпросници на КРС за дейността на предприятията през 2018 г. и по-конкретно информацията от формуляр „Въпросник за отчет на дейността през 2018 г. на предприятията, предоставящи услуги за пренос на данни и/или услуги за достъп до интернет“ и „Въпросник за широколентов достъп до интернет към 01.07.2019 г.“.

С цел да се ограничи всяка възможност за нарушение на конкурентната среда, включването на отделните райони ще се извършва след широка консултация със заинтересованите страни. Ще се осигури подходяща публичност на основните характеристики на мярката и на списъка на целевите области чрез публикуване на няколко централни интернет страници на национално равнище, в т.ч. страницата на МТИТС, ДА ЕУ, ЕИТ и др. В тази връзка е поискано становище по въпроса и от Комисията за защита на конкуренцията.

Предвид препоръките на експертите от Европейската комисия при реализиране на подобни инвестиционни инициативи с прилагане на държавна помощ е необходимо да бъде отразено и становището на националния регулаторен орган (т.2.18., Information Sheet on State aid to broadband, който може да бъде видян на адрес: https://www.mtitsc.government.bg/sites/default/files/uploads/it/_en_aid_to_broadband_part_iii_5.doc_.pdf), включително що се отнася до схемите за регулиране на цените.

В тази връзка моля да представите Вашето становище относно планираната инвестиционна инициатива във възможно най-кратки за Вас срокове, което би подпомогнало своевременната подготовка на съответните отговори към институциите на Европейската комисия.

С уважение,

/П/

Росен Желязков

Министър на транспорта, информационните технологии и съобщенията